

Transformatieplan Jeugdhulp 2018 - 2020

Meer Samen, Samen Meer

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Wat willen we bereiken?	4
3. De doorontwikkeling van het jeugdstelsel	5
4. Waar ligt onze focus voor de komende jaren en wat gaan we doen?	9
Bijlage 1 Modelformulier bij het Transformatieplan.....	13

1. Inleiding

Ruim voor de decentralisatie van de jeugdhulp in 2015 werkten we als gemeenten van Noord-Limburg samen met onze maatschappelijke partners aan het jeugdstelsel. Daarbij was en is ons doel dat onze kinderen en jongeren (de jeugd) gezond en veilig kunnen opgroeien en zich optimaal kunnen ontwikkelen. Dit doel hebben we ook opgenomen in het *Regionaal Beleidskader Jeugd Noord-Limburg 2015 – 2018* dat we met het oog op de nieuwe taken begin 2014 hebben vastgesteld. De drie sleutelwoorden hierbij waren *gezond, veilig* en *kansrijk*. Ook ging het om:

- het organiseren van jeugdhulp dichtbij de eigen omgeving van de jeugdigen, met het gezin als de basis (eigen kracht) aangevuld met het sociaal netwerk;
- jeugdhulp op maat vanuit het principe 1Gezin, 1Plan, 1Regisseur, en;
- snelle inzet van specialistische jeugdhulp als de veilige ontwikkeling van jeugdigen bedreigd wordt.

Nu in 2018 kijken we in het algemeen positief terug op de periode na 1 januari 2015: het jeugdstelsel staat, de basis is op orde. Continuïteit van zorg is geborgd en jeugdigen in onze regio krijgen de jeugdhulp die zij nodig hebben. Dit betekent niet dat we klaar zijn. Allereerst zijn we nu, in tegenstelling tot vóór 2015 toen we nog niet verantwoordelijk waren voor jeugdhulp, in staat om te leren van de uitvoering daarvan: hoe gaat het in de praktijk? Wat zijn de ervaringen van onze jeugdigen en onze gezinnen? Waar zien zij mogelijkheden tot verbetering? Datzelfde geldt voor voorliggende voorzieningen, zorgaanbieders, andere verwijzers en andere maatschappelijke partners. Ten tweede was de transitie slechts de eerste stap. De tweede stap – de transformatie – betreft veel meer een inhoudelijk veranderproces en in veel gevallen een cultuurverandering. Daar zijn we elke dag samen met onze partners hard mee bezig vanuit het besef dat deze fase tijd kost en vraagt om visie, ambitie, lef en vasthoudendheid. De *Regionale Transformatieambitie Sociaal Domein Noord-Limburg* van oktober 2016 gebruiken we hierbij als 'kompas'. Ten derde hebben de meeste gemeenten te maken met flinke financiële tekorten op het budget voor jeugdhulp. Dit legt druk op het proces van transformatie en stelt ons voor de uitdaging hoe we samen met partners meer kunnen doen met minder middelen.

We bevinden ons dus midden in een uitdagend en onvoorspelbaar transformatieproces waarvoor geen blauwdrukken zijn en waarbij we als gemeenten niet hét antwoord hebben. In dit licht willen we een vervolg op het Regionaal Beleidskader Jeugd Noord-Limburg nadrukkelijk koppelen aan het *Actieprogramma 'Zorg voor de Jeugd'* dat in april 2018 is verschenen en de vele regionale en bovenregionale ontwikkelingen waar we dagelijks aan werken. Daarom hebben we besloten om te komen tot één *Transformatieplan Jeugdhulp Noord-Limburg 2018 – 2020* dat meteen kan dienen als aanvraag voor een bijdrage uit het landelijke Transformatiefonds.

Voor de totstandkoming van dit Transformatieplan hebben we onze partners ook om input gevraagd. We hebben hiervoor een forum opgericht, waarop partijen suggesties en ideeën kenbaar konden maken. De input is vervolgens daar waar mogelijk verwerkt in dit Transformatieplan Jeugdhulp 2018-2020. Ook bij de uitwerking zullen we nadrukkelijk onze jeugdigen en ouders (gezinnen), gemeenschappen, zorgaanbieders en andere maatschappelijke partners betrekken.

2. Wat willen we bereiken?

In het Regionale Beleidskader Jeugd Noord-Limburg 2015 – 2018 hebben we de volgende visie opgenomen die we nog steeds onderschrijven.

We richten ons op álle jeugd waarbij de focus ligt op het normale opgroeien en opvoeden. Elk kind is uniek en ontwikkelt zich in zijn eigen tempo. We bieden een positieve en stimulerende basis waarin kinderen zich optimaal ontwikkelen en hun talenten ontplooien (positief jeugdbeleid). Het kind staat centraal, maar wel in de context van de eigen opvoedomgeving. Het gezin is de basis en ouders zijn primair verantwoordelijk voor de opvoeding en het welzijn van hun kinderen. Zij worden daarop aangesproken. Dat betekent ook dat zij altijd betrokken worden bij zaken die spelen rond hun kinderen.

Ondersteuning, hulp en advies zijn gericht op het versterken van de eigen kracht van gezinnen en werken aan het herstel van het gewone leven. Zij worden zo ondersteund en begeleid dat zij zo veel mogelijk zelf (en met hun omgeving) in staat zijn om met opvoedingsgerelateerde problemen om te gaan. Ouders stellen hun hulpvraag in eerste instantie binnen de eigen sociale omgeving. Het gaat om het ondersteunen van de opvoeding en niet om het overnemen daarvan. Het sociaal netwerk is ondersteunend aan en waar nodig aanvullend op de rol van de ouders. De nadruk ligt op vroegtijdig signaleren en preventief aanpakken: hoe kunnen zaken gesignaleerd worden en direct in de eigen omgeving worden aangepakt. Informele opvoeders en professionals moeten daarvoor toegerust zijn en daartoe de ruimte krijgen (ruimte voor professionals).

Buiten kijf staat dat bij gevaar of (ernstige) bedreiging snel en slagvaardig specialistische hulp geboden moet worden, eventueel onder dwang. Dus specifieke zwaardere hulp en zorg alleen bieden waar nodig, maar wel direct en zonder lange procedures. Ook deze hulp/zorg is gericht op het kind, het versterken van de kracht van de ouders/het gezin en de sociale omgeving en moet (zoveel mogelijk) een tijdelijk karakter hebben. De uitvoering daarvan vindt bij voorkeur ook in de eigen omgeving van het kind plaats, maar er zijn natuurlijk gevallen waarbij dat niet mogelijk is. In die gevallen is evengoed het streven om het kind zo snel mogelijk te laten terugkeren in de eigen omgeving. Tot slot wordt, daar waar ondersteuning, hulp, advies of zorg geboden wordt, gewerkt via het principe 1Gezin, 1Plan, 1Regisseur (1G, 1P, 1R).

We beseften toen ook dat het hierbij in veel gevallen gaat om cultuurveranderingen die veel tijd kosten en blijvende aandacht vragen. En dat het belangrijk is om hierover in gesprek te blijven met alle betrokkenen om gezamenlijk deze veranderingen tot stand te brengen. Dat blijkt anno 2018 ook uit het landelijke beeld. Werkend vanuit onze visie hebben we de afgelopen jaren samen met ouders, jongeren, zorgaanbieders en andere partners forse stappen gezet zowel lokaal als regionaal. Nu we de tijdsdruk die gepaard ging met de transitie achter ons hebben gelaten, willen we graag de verbetering en vernieuwing samen met onze partners versnellen. Daarvoor is het belangrijk dat we kennis en ervaringen delen en leren van elkaar: van onze jeugdigen en ouders (gezinnen), van onze gemeenschappen, van professionals, van andere partners, van andere sectoren, van andere gemeenten en van andere regio's. Kortom, ons doel is ook om samen met onze inwoners en partners te werken aan een *lerend jeugdhulpstelsel*. Dat sluit aan bij onze regionale Transformatieambitie Sociaal Domein.

Tot slot is het onze verantwoordelijkheid om te borgen dat onze jeugdigen en gezinnen ook op lange termijn de jeugdhulp krijgen die ze nodig hebben. Daarvoor is het nodig dat we uitkomen met de budgetten die we hiervoor ontvangen. *Uitvoeren van de jeugdhulp met de middelen die we hiervoor ontvangen* is, naast de inhoudelijke doelen, dus ook een van onze doelen.

3. De doorontwikkeling van het jeugdstelsel

We werken continu aan alle actielijnen van het Actieprogramma Zorg voor de Jeugd. Dat is teveel om in dit Transformatieplan te beschrijven. Hieronder lichten we ter illustratie een aantal belangrijke elementen uit het totaal van de doorontwikkeling van het jeugdstelsel toe die aansluiten bij diverse actielijnen van het Actieprogramma Zorg voor de Jeugd.

Inventarisatie aanbod en behoefte jeugdhulp (ambulant en verblijf)

De gemeenten in Noord-Limburg zetten in op jeugdhulp in een zo vroeg mogelijk stadium, kortdurend, thuisnabij en zo licht als mogelijk. We streven naar ambulantisering en bij jeugdhulp met overnachting zetten we zoveel mogelijk in op gezinsvormen. Eén van de uitgangspunten is dat de behoefte van de cliënt centraal staat. Om na te gaan of het bestaande aanbod aansluit op de behoefte van de cliënt hebben we in 2018 een inventarisatie uitgevoerd bij jeugdigen en ouders, zorgaanbieders, verwijzers en lokale toegang. Op basis hiervan krijgen we beter inzicht in de bestaande en de gewenste match tussen vraag en aanbod en bepalen we op welke punten doorontwikkeling nodig is.

Uit de gesprekken die we voeren in het kader van de inventarisatie blijkt dat niet alleen gemeenten, maar ook de aanbieders graag meer samen willen werken om een aantal thema's bij de kop te pakken. Daarom gaan we ons de komende tijd meer richten op thema's waarbij we een start kunnen maken met het vormgeven van partnership. De volgende thema's worden daarbij genoemd: oplossen van wachtlijstproblematiek, inzet van ondersteuning bij gezinnen met een andere culturele achtergrond¹, versterken aanbod gezinsgericht verblijf, inzet op logeren/respijtzorg om (pleeg)gezinnen te ontlasten, inzet van flexibel aanbod en de overgang 18-/18+.

Sluit aan bij de actielijnen 1, 2 en 4: Richt zich er op om kinderen zoveel mogelijk in de eigen thuissituatie te laten opgroeien. Hiervoor is het nodig dat gemeenten en andere relevante partijen goed samenwerken en integraal kunnen kijken en handelen. Hulp die nodig is, moet zo goed mogelijk aansluiten bij de vraag om te voorkomen dat mensen tussen wal en schip vallen.

Plan van aanpak transformatie pleegzorg

In de provinciale werkgroep pleegzorg hebben aanbieders, gecertificeerde instellingen, pleegouderraden en gemeenten een plan van aanpak transformatie pleegzorg opgesteld. Dit plan zien we als een ontwikkeldocument. Het plan van aanpak richt zich op thema's als communicatie en samenwerking, faciliteiten pleegzorg en het voorkomen van uitval. Deze thema's sluiten aan bij het landelijk actieplan pleegzorg.

Sluit aan bij actielijn 2: Richt zich op pleegzorg en andere vormen van gezinsgerichte jeugdhulp op het moment dat het niet lukt kinderen in de eigen thuissituatie te laten opgroeien. Sluit ook aan bij het ondersteunen van opvang in pleeggezinnen met het actieplan pleegzorg.

Koersdocument Jeugdzorgplus (Landsdeel Zuid-Nederland)

Jeugdzorgplus contracteren we op het niveau van landsdeel zuid (Zeeland, Brabant en Limburg). De eerste contractjaren hebben vooral in het teken gestaan van veelvuldig overleg over het benodigd aantal plekken, bijpassende tarieven en garanties en het organiseren van de samenwerking tussen de 10 jeugdzorgregio's op dit gebied. Vanaf 2017 is het accent meer komen liggen op de inhoudelijke verbetering van Jeugdzorgplus. We voeren het gesprek met de aanbieders zowel op het niveau van landsdeel zuid als op het niveau van Limburg en onze eigen regio (Noord-Limburg). Het doel is

---

¹ Op het forum geven onze partners aan hierover graag te willen meedenken.

succesvolle terugkeer in de lokale samenleving met een zo klein mogelijke kans op terugval. We richten ons daarbij op:

- het zoveel mogelijk voorkomen van plaatsingen in de jeugdzorgplus;
- het werken met voorwaardelijke machtigingen als jeugdzorgplus toch nodig blijkt om zo de expertise van de aanbieders eerder in te zetten;
- duidelijker regie gedurende het hele traject door een casusregisseur;
- zo snel mogelijk na plaatsing een gezamenlijk trajectplan met zicht op het perspectief bij uitstroom (huisvesting, dagbesteding (werk, onderwijs), inkomen (werk, uitkering, schulden), etc.).

Sluit aan bij actielijn 2: Richt zich op minder gesloten plaatsingen, het verkorten van de duur van plaatsingen en het bevorderen van uitstroom voor kinderen met ernstige opvoed- en opgroei-problematiek waarbij er een veiligheidsbehoefte is en het niet altijd lukt om kinderen in de eigen thuissituatie te laten opgroeien.

Beschermingstafel en toetsing afsluiten maatregel

Sinds 2015 werken we in Noord-Limburg met de Beschermingstafel (BT). Daar worden casussen besproken waarbij overwogen wordt om naar het gedwongen kader te gaan. Bij de BT zijn (vrijwel) altijd de ouders en in veel gevallen ook de jeugdige zelf aanwezig. Verder nemen de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK), Veilig Thuis (VT), een GZ-psycholoog van Bureau Jeugdzorg Limburg (BJZ) en de gezinscoach die de casus inbrengt deel aan het overleg. De BT wordt voorgezeten door het Zorg- & Veiligheidshuis Noord-Limburg. De ervaringen met de BT zijn heel positief omdat:

- weloverwogen en met ieders inbreng de afweging wordt gemaakt om wel of niet het proces richting het gedwongen kader in gang te zetten (verzoek tot onderzoek, etc.);
- ouders en jeugdigen nadrukkelijk betrokken zijn;
- er afspraken worden gemaakt over het volgen van de casus;
- regelmatig de gang naar het gedwongen kader alsnog voorkomen wordt en ingezet kan worden op vrijwillige hulpverlening.

Sinds de zomer van 2018 zijn we gestart met het eindgesprek rond het afsluiten van een ondertoezichtstelling. Doel is om ook bij het afsluiten een duidelijk gezamenlijk toetsmoment te hebben in plaats van enkel de papieren toets door de RvdK. Dit draagt bij aan een warme overdracht naar het lokale veld, goede voortgezette (jeugd)hulp en het verkorten van de duur van de maatregel op basis van vertrouwen in de gezamenlijke beslissing² om af te sluiten.

Sluit aan bij actielijn 5: Richt zich op betere samenwerking, het gezamenlijk toepassen van de triage en het betrekken van ouders en kinderen bij onze beslissingen om zo de jeugdbeschermingsketen in te korten en goed onderbouwde besluiten te nemen.

Werkagenda Gecertificeerde Instellingen en subsidieregeling JB en JR

Gekoppeld aan de contractering jeugdbescherming en jeugdreclassering hebben we de afgelopen jaren samen met drie gecertificeerde instellingen (Bureau Jeugdzorg Limburg (BJZ), William Schrikker JB/JR en het Leger des Heils) een werkagenda opgesteld om de transformatiegedachte een impuls te geven. Die werkagenda bestaat uit drie hoofdelementen (samenwerken, leren en innoveren):

1. Verbeteren van de samenwerking tussen gezinsvoogden en lokale teams en gezamenlijk sturen op een cultuurverandering;
2. Gezamenlijk duiden van cijfers en trends en het organiseren van kennisbijeenkomsten (leren); en
3. Vertalen van landelijke goede voorbeelden naar onze regio (innoveren op basis van onder meer de landelijke rapportage 'Samen werken aan de nieuwe jeugdbescherming').

---

² Uiteraard beslist uiteindelijk altijd de kinderrechter of de maatregel afgesloten kan worden.

Verder zijn we samen met de jeugdzorgregio's van Midden- en Zuid-Limburg in 2018 gekomen tot een gezamenlijke subsidietender voor jeugdbescherming en jeugdreclassering. Hiermee volgen we het advies van de VNG om per 1 januari 2019 over te stappen op subsidie als financieringssysteem voor jeugdbescherming en jeugdreclassering.

Sluit aan bij actielijn 5: Richt zich op het beter beschermen van kinderen die worden bedreigd in hun ontwikkeling en dat kinderen, wanneer dat nodig is, er op kunnen vertrouwen dat er altijd een jeugdbeschermer of jeugdreclasserder beschikbaar is.

Pilot doorontwikkeling crisishulp (Noord- en Midden-Limburg samen)

De crisishulpverlening en toegang daartoe is in Noord- en Midden-Limburg over het algemeen goed geregeld. Er zijn echter ook verbeterpunten: het uitwisselen van expertise, bekendheid en duidelijkheid over de toegang tot crisis, inzetten op preventie, beschikbaarheid van ambulante aanbod en de afname van de duur van de crisisopname. In het project 'doorontwikkeling crisishulp' hebben we de verbeterpunten verwerkt tot acties, die in het najaar van 2018 en in 2019 samen met betrokkenen verder worden uitgewerkt. Waar nodig vertalen we de gewenste verbeteringen door in bijvoorbeeld inkoopafspraken en samenwerkingsafspraken crisishulp.

Sluit aan bij actielijn 5: Richt zich er op om situaties die onveilig zijn voor kinderen eerder en effectief te lijf te gaan.

Doorontwikkeling inkoopstelsel en leertraject inkoop

In de periode 2015 – 2017 hebben we samen met onze zorgaanbieders flinke stappen gezet bij het verbeteren van het inkoopproces en de kwaliteit en beschikbaarheid van het zorgaanbod. In zogenoemde ontwikkeltafels werkten we systematisch met de aanbieders gezamenlijke thema's uit en gaven we die vervolgens een plek in onze overeenkomsten en werkwijzen. In 2018 zijn we met een werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van gemeenten en de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg-Noord³ proactief aan de slag gegaan met het VNG-leertraject inkoop. Tijdens dit traject hebben we ons verdiept in de kennis en vaardigheden op het gebied van inkoop. Vanuit de strategische doelen die verwoord zijn in de Transitieambitie wordt nu een uitgebreide marktanalyse toegewerkt naar inkoopscenario's die daar passend bij zijn. Samen met Wmo en Participatiewet wordt nu de verbinding gelegd om de zorg en ondersteuning voor kinderen, jongeren én gezinnen zo goed mogelijk vorm te geven en beter op elkaar aan te laten sluiten.

Sluit aan bij de actielijnen 4 en 6: Richt zich op het voorkomen dat mensen tussen wal en schip vallen, verbinding tussen diverse wetten en een soepele overgang met passende zorg en ondersteuning door domeinoverstijgend te werken. Daarnaast richt dit zich op samenwerking met onze professionals, van elkaar leren en productinnovatie.

Zorglandschap 2025

Als regiogemeenten zijn we gezamenlijk met elkaar in gesprek over hoe het zorglandschap van 2025 eruit moet zien om jeugdigen zo optimaal en thuis mogelijk te laten opgroeien. We verkennen trends en ontwikkelingen, hoe we invulling kunnen geven aan de transitie (de Transitieambitie Sociaal Domein) en hoe we de expertise van de individuele zorgprofessionals optimaal benutten. Ook kijken we hoe we beter over de grenzen van de wetten heen kunnen kijken en kunnen ontschotten om zorg en ondersteuning integraal, op maat, snel en dichtbij het gezin te organiseren. De rol van de diverse toegangen tot jeugdhulp (gemeenten, huisartsen, gecertificeerde instellingen) wordt tegen het

---

³ De organisatie die voor de regiogemeenten raamovereenkomsten sluit met aanbieders en een overlegstructuur faciliteert waarin gemeenten en aanbieders de overeenkomsten vanuit de innovatiegedachte doorontwikkelen.

licht gehouden en we willen ervoor zorgen dat het zorglandschap in 2025 zo efficiënt mogelijk georganiseerd is.

Sluit aan bij de actielijnen 1, 2, 4 en 6: Richt zich op de rol van de toegangen, het over de grenzen van wetten heen kijken en ontschotten en het optimaal benutten van de expertise van onze jeugdprofessionals om zo jeugdigen zo optimaal en thuis mogelijk te laten opgroeien.

Versterken relatie met jeugdhulpaanbieders door leveranciersmanagement en themasessies

Afgelopen jaren hebben we op verschillende manieren contact gehad met onze jeugdhulpaanbieders. Met individuele aanbieders werden gesprekken gepland als hier aanleiding voor was en de collectieve gesprekken vonden vooral op de ontwikkeltafel plaats. Dit hebben we nu structureel ingericht. Daarbij is het van belang eerst aan de relatie te bouwen om vervolgens gezamenlijk en individueel de transformatie op diverse vlakken een impuls te geven. Het leveranciersmanagement (de individuele gesprekken) plannen we structureel met de grootste aanbieders en dit richten we ook in voor nieuwe aanbieders. Bestuurders van de gemeenten en aanbieders hebben ten slotte de wens uitgesproken om structureel gezamenlijk met elkaar in gesprek te zijn, om themagericht vorm te geven aan de transformatie. Onlangs heeft de aftrap hiervoor plaatsgevonden tijdens de regionale bijeenkomst transformatie sociaal domein 'de magie van veranderen'. Onderstaande afbeelding geeft een impressie van de opbrengst van die aftrap en benadrukt het commitment van gemeenten, zorgaanbieders en andere maatschappelijke partners aan dit traject.

Sluit aan bij de actielijnen 4 en 6: Richt zich op samenwerking met en investering in onze jeugdprofessionals en het van elkaar leren.

Uitkomst regionale bijeenkomst transformatie sociaal domein 'de magie van veranderen', juni 2018

4. Waar ligt onze focus voor de komende jaren en wat gaan we doen?

In de vorige paragraaf hebben we een aantal belangrijke onderdelen van onze aanpak toegelicht. Dat overzicht is verre van compleet maar geeft een beeld van de lopende activiteiten waar we samen met onze partners aan werken. In deze paragraaf beschrijven we vooral waar we de komende periode extra focus op willen leggen.

Focus Transformatieplan

Voor het indienen van het Transformatieplan hebben we er als regio voor gekozen om vooral in te zetten op Actielijn 2 en Actielijn 4 omdat we juist bij deze actielijnen nog een aantal belangrijke stappen kunnen zetten. Zo is de verschuiving van (langdurig) verblijf naar ambulante trajecten nog beperkt geweest. We willen dat zorg en ondersteuning dichtbij huis plaatsvindt, bij voorkeur in de eigen omgeving en binnen het eigen netwerk. Hier zien we de meeste kansen voor vernieuwing en verbetering. Dit sluit aan bij onze ambitie om te komen tot vitale, inclusieve gemeenschappen uit de Transformatieambitie Sociaal Domein Noord-Limburg.

Hieronder geven we passend bij de opgaven uit de actielijnen aan wat ons doel is, wat onze huidige aanpak (in het kort) is en welke acties we hierop al uitvoeren of in het licht van het Transformatieplan in gang zetten. Daarbij sluiten we aan bij de thema's zoals die in het Actieprogramma Zorg voor de Jeugd zijn opgenomen.

Actielijn 2: Meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien

Opgroeien in een liefdevolle en stabiele omgeving

Doel: Kinderen groeien zo veel mogelijk op in hun eigen thuissituatie. We zetten vooral in op eigen kracht en netwerkversterking, zodat ouders zelf meer tools in handen krijgen en kunnen terugvallen op een eigen netwerk, waar het kind zich veilig voelt. Daarnaast is er meer aandacht voor preventie. Samen met onderwijs en algemene basisvoorzieningen worden methodieken ontwikkeld om kinderen veerkrachtiger te maken. Hierdoor worden kinderen in moeilijke situaties weerbaarder en zelfredzamer. Maar ook de directe omgeving van kinderen moet versterkt worden. Indien er zich onveilige situaties voordoen, is vroegsignalering door onderwijs en het netwerk erg belangrijk. Bij onveilige situaties wordt men hierin ondersteund door advies en ondersteuning van Veilig Thuis.

Huidige werkwijze:

- De gemeentelijke toegang is aanwezig in het onderwijs en bij voorschoolse voorzieningen om vroegtijdig samen met leerkrachten/pedagogisch medewerkers te onderzoeken of kinderen/gezinnen ondersteuning nodig hebben.
- Er is goed contact met het consultatiebureau om vroegsignalering samen te bespreken.
- Elke gemeente heeft een contactpersoon bij Veilig Thuis en er zijn samenwerkingsafspraken.

Acties:

- Samenwerking met voorschoolse voorzieningen en onderwijs versterken, zodat door vroegsignalering er tijdig ondersteuning kan worden ingezet indien ouders vragen hebben of kinderen signalen van onveiligheid afgeven.
- Uitwerken van het thema netwerkversterking samen met andere aanbieders en welzijn. Hierdoor kan de omgeving rondom het kind/de jeugdige ondersteuning bieden in moeilijke of onveilige situaties. Diverse partners hebben op het forum ideeën hierover aangeleverd. Die zullen we met hen bespreken en uitwerken. Hierbij wordt ook de koppeling gelegd met 'regie bij het gezin'.
- Ontwikkelen van methodieken in samenwerking met GGD, welzijn en preventiemedewerkers van de GGZ. Deze zijn gericht op ondersteuning voor ouders en ook voor kinderen.
- Ontwikkelen van goed toegeruste basisvoorzieningen en algemene voorzieningen en deze voorzieningen beter zichtbaar maken voor onze partners (o.a. om af te kunnen schalen).

- Omarmen van technologie waardoor er ruimte komt voor de zorgprofessional. Op het forum komen enkele ideeën van partners naar voren op welke wijze dit ingezet kan worden. Dat pakken we met hen op.
- Samen met de regio's Midden- en Zuid-Limburg en met de rechtbank en de Raad voor de Kinderbescherming zijn afspraken gemaakt over een uniform hulpaanbod bij echtscheidingen. Het doel is om gezinnen snel en op maat gebruik te laten maken van het (vrijwillige) jeugdhulpaanbod. Zo wordt sneller en effectiever hulp ingezet en kostbaardere jeugdhulp en uithuisplaatsing van kinderen voorkomen. In 2019 starten we met de afgesproken werkwijze.
- De regio's Noord- en Midden-Limburg actualiseren momenteel de regiovisie Huiselijk Geweld en Kindermishandeling, waar preventie een onderdeel van is. Hiervoor is nu een aanjager aangesteld, die het thema vroegsignalering van kindermishandeling en huiselijk geweld vooral bij het onderwijs onder de aandacht brengt. Vroegsignalering en het aanpakken van onveilige situaties komen aan bod bij de suggesties van partners op het forum. Dat nemen we mee bij de uitwerking.

Als kinderen niet meer thuis kunnen wonen

Doel: Optimaal benutten van het eigen netwerk en mogelijkheden in de eigen thuisomgeving. Verblijf wordt pas ingezet als (intensieve) ambulante hulp niet toereikend is.

Huidige werkwijze: Als kinderen niet meer thuis kunnen wonen, zetten we in op kortdurend verblijf in de eigen omgeving, bij voorkeur in het eigen netwerk. Als dat niet mogelijk is, is een (netwerk)pleeggezin een passende oplossing. Daarna kijken we naar mogelijkheden zoals kleinschalige gezinshuizen. Pas als er geen andere alternatieven zijn, is verblijf in een instelling aan de orde.

Acties:

- Op dit moment loopt de inventarisatie vraag en aanbod ambulante en verblijf. Samen met betrokken partijen onderzoeken we hoe we het aanbod verblijf beter aan kunnen laten sluiten op wat er nodig is. Uitgangspunt daarbij is dat we zo optimaal mogelijk gebruik maken van ambulante hulp. We hebben aanbieders en verwijzers uitgenodigd voor een gezamenlijke bijeenkomst op 8 oktober. Tijdens deze bijeenkomst worden de voorlopige resultaten van het onderzoek gepresenteerd en wordt een eerste verkenning gedaan op de thema's oplossen wachtlijstproblematiek, versterken gezinsgericht aanbod, inzet op logeren om (pleeg)gezinnen te ontlasten, inzet van flexibel aanbod en 18-/18+. gedaan. Samen maken we afspraken hoe we deze thema's verder op gaan pakken zodat we verdere stappen zetten in het vormgeven van partnership. Vervolgens wordt in november 2018 de definitieve rapportage voorgelegd aan de bestuurders tijdens het regionale portefeuillehoudersoverleg Sociaal Domein.
- We zetten in op matched care in plaats van stepped care. We zetten lichte vormen van zorg in waar dat mogelijk is en zwaardere vormen van zorg waar dat nodig is.
- Verder zetten we, bijvoorbeeld in het project doorontwikkeling crisis, in op ambulante hulp in plaats van (enkel) verblijf. Onze partners zien hier ook kansen blijkend uit de reacties op het forum.
- Binnen het plan van aanpak transformatie pleegzorg richten we ons op drie thema's: Met het thema 'communicatie en samenwerking' zetten we in op:
  - Duidelijke afspraken over 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur rondom pleegzorg;
  - Meer continuïteit in begeleiding door pleegzorgbegeleiders, voogden en vertrouwenspersonen;
  - Mèt in plaats van over pleegkinderen praten. Zij voelen zich (bij het nemen van beslissingen) gehoord;
  - Bij werving van nieuwe pleeggezinnen maken zorgaanbieders en gemeenten gebruik van elkaar krachten.

Met het thema 'faciliteiten pleegzorg' zetten we in op:

- Een werkbare regeling bijzondere kosten;
- Duidelijkheid over pleegzorg na 18 jaar;
- Pleegouders die met hun vragen terecht kunnen bij andere pleegouders of (ex)pleegkinderen.

Met het thema 'voorkomen van uitval' zetten we in op:

- Meer zicht op uitval;
  - Door inzet van de juiste maatregelen/ondersteuning uitval minimaliseren;
  - In geval van uitval: zo min mogelijk veranderingen voor het pleegkind.
- Pilot verblijf in gezinsvormen: Jeugdigen zo thuis mogelijk laten opgroeien is een van de speerpunten van de regio Noord-Limburg. Uit inventarisatie aanbod en behoefte jeugdhulp blijkt dat er in de regio meer behoefte dan aanbod aan gezinsgericht verblijf is. Om deze reden verblijven jeugdigen die na behandeling (tijdelijk) niet terug naar huis kunnen soms langer in een behandelgroep dan nodig. Uit cijfers blijkt dat we als regio in vergelijking met andere regio's nog beperkt inzetten op gezinsgericht verblijf. Aanbieders geven op het forum aan hier graag over te willen meedenken.

Vanuit het project 'Ruimte voor jeugdhulp in gezinsvormen' worden jeugdhulpregio's gezocht die vanaf najaar 2018 aan één van de pilots deel willen nemen. Wij hebben de intentie om hier als regio Noord-Limburg op in te schrijven.

De ondersteuning bestaat uit een gezamenlijke analyse en startfoto van de gemeente of regio en een op maat gemaakt plan van aanpak voor de begeleiding gedurende het traject.

Daarnaast geven ze advies over inhoud en proces en helpen om de resultaten te borgen in het beleid en in de uitvoering. We verwachten dat de pilot helpend is om het speerpunt beter vorm te geven met de juiste expertise als ondersteuning. We gaan er vanuit dat meer inzet op verblijf in gezinsvormen bijdraagt aan minder dure verblijfsplekken en zorgt voor vermindering van de wachtlijsten voor verblijf. Deze resultaten zijn echter geen korte termijnresultaten, omdat doorontwikkeling van deze vorm van verblijf tijd kost.

Stabiliteit bieden

Doel: Overplaatsingen voorkomen op het moment dat het kind niet meer thuis kan wonen.

Huidige werkwijze: De lokale teams zetten er samen met de zorgaanbieders op in om het aantal overplaatsingen te verminderen. Dat gebeurt aan de hand van concrete casussen en gaat ook om het creëren van bewustwording bij alle betrokkenen.

Acties:

- Inventariseren van de ontwikkeling van het aantal overplaatsingen onder meer door dit onderwerp mee te nemen in het leveranciersmanagement.
- Het regionale expertteam vragen om te adviseren op basis van de casuïstiek hoe we overplaatsingen kunnen voorkomen.
- In het Civiel Jeugd Keten Overleg (schaal Limburg) inventariseren we de doorlooptijden in de jeugdbeschermingsketen en hebben we ook aandacht voor het voorkomen van onnodige overdrachtmomenten.

Terugdringen (langdurig) verblijf

Doel: Voorkomen van verblijf (met behandeling) en langdurig verblijf en het terugdringen van de duur van gesloten plaatsingen.

Huidige werkwijze: Contracten Landsdeel Zuid en transformatieagenda's.

Acties:

- Samen met aanbieders en de Limburgse jeugdzorgregio's benutten we elkaars kennis (over en weer) zowel gericht op het voorkomen van plaatsingen (preventief: expertise naar de voorkant) als op een snelle uitstroom (korte verblijfsduur) zonder terugval. Aanbieders hebben ideeën hoe we dit kunnen aanpakken.

- We organiseren kennisuitwisseling en leermomenten door middel van gezamenlijke analyses van de casuïstiek. Daarbij benutten we meer de mogelijkheid van de voorwaardelijke machtiging.
- Op Landsdeel Zuid niveau zijn er duidelijke afspraken gemaakt over de afbouw van gesloten plaatsingen van 285 zorgplaatsen in 2015 naar 210 zorgplaatsen in 2019.
- In het koersdocument Jeugdzorgplus hebben we opgenomen dat:
  - we aan de slag gaan met het voorkomen van plaatsing van jeugdigen in de gedwongen gesloten setting;
  - de inzet van een gesloten plaatsing gericht dient te zijn op terugplaatsing van de jeugdige in de lokale samenleving;
  - we werken aan (keten)samenwerking;
  - we elkaar aanspreken om verbeteringen op regionaal niveau in de keten ook daadwerkelijk tot stand te brengen.

Actielijn 4: Kwetsbare jongeren beter op weg helpen zelfstandig te worden.

Soepele overgang naar volwassenheid

Doel: We laten jongeren die jeugdhulp ontvangen niet los tot ze de basis op orde hebben.

Huidige werkwijze: Voortkomend uit de Samenwerkingstafel met de zorgverzekeraar en zorgkantoor zijn er afspraken gemaakt over een soepele overgang en een warme overdracht 18- / 18+.

Acties:

- Als een jongere die jeugdhulp ontvangt 17 jaar is, maakt hij/zij samen met ouders en alle betrokken partijen op maat een toekomstplan om een soepele overgang naar 18+ te borgen.
- Samen met de zorgverzekeraar en het zorgkantoor analyseren we casuïstiek waarin sprake was van overgangen tussen wettelijke regimes (Zvw, Wlz, Wmo, Jeugdwet en P-wet). Daarbij kijken we naar oplossingen op maat (per casus) en naar verbeteringen in het systeem (casus-overstijgend).
- Onderzoeken of we de financieringsstromen kunnen ontschotten.

Op het forum doen diverse partners het aanbod om mee te kijken naar een soepele overgang en het ontschotten. Dat zullen we met hen verder bekijken.

Jaarlijkse werkagenda: hoe gaan we uitvoering geven aan de acties in dit plan

Bovenstaande acties zijn nog niet allemaal volledig uitgewerkt en concreet gemaakt. Dat pakken we op korte termijn op, waarbij we ook de ideeën en suggesties van aanbieders op het forum jeugdhulp betrekken. Gezamenlijk met aanbieders en andere partners willen we zo komen tot een gezamenlijke werkagenda om zo concreet uitvoering te kunnen geven aan de acties die genoemd staan in dit Transformatieplan en om te komen tot nieuwe innovaties. We nemen zo iets meer tijd, die er aan de voorkant bij de totstandkoming van de Transformatieplan niet was, om gezamenlijk te verkennen op welke thema's en acties we samen willen investeren. We kunnen niet alle acties tegelijkertijd uitwerken en zullen daarom jaarlijks een prioritering en keuze moeten maken. De input die we vanuit onze partners gekregen hebben op het eerder genoemde forum geven we in dit proces een plek. Zo doende is de werkagenda een 'levend' document dat we kunnen bijstellen en aanvullen passend bij de regionale, bovenregionale en landelijke ontwikkelingen.

Bijlage 1 Modelformulier bij het Transformatieplan

Dit formulier wordt gelijktijdig met het transformatieplan van de jeugdzorgregio ingediend.

Algemene gegevens			
Naam jeugdzorgregio	Jeugdzorgregio Noord-Limburg		
Contactpersoon	Naam	Telefoon	E-mailadres
Gemeente Venray	Floor van der Giessen	(0)478 52 36 03	Floor.van.der.Giessen@venray.nl
Datum	20 september 2018		

Uitgangspunt bij de uitkering van het transformatiebudget is dat de grootste gemeente in de jeugdzorgregio in de periode 2018-2020 jaarlijks het transformatiebudget krijgt uitgekeerd, ten behoeve van het regionale transformatieplan. Indien de jeugdzorgregio hiervan wil afwijken, dient hieronder te worden aangegeven aan welke gemeente dan jaarlijks (2018-2020) het transformatiebudget kan worden uitgekeerd.

Uitkering Transformatiefonds	
Naam grootste gemeente in de jeugdzorgregio	Venlo
Indien van toepassing: naam gemeente die transformatiebudget ontvangt (niet zijnde de grootste gemeente in de jeugdzorgregio)	Venray

Geef hieronder aan of de jeugdzorgregio voldoet aan de criteria die zien op 'de basis op orde'. In hoofdstuk 4 wordt een toelichting gegeven op deze beoordelingscriteria. Indien op onderstaande criteria een 'nee' wordt aangegeven, dient schriftelijk per criteria overtuigend gemotiveerd te worden waarom de jeugdzorgregio (nog) niet aan desbetreffende criteria voldoet, en dient te worden aangegeven op welke wijze de jeugdzorgregio alsnog aan desbetreffende criteria gaat voldoen.

Beoordelingscriteria – 'de basis op orde'	
1. In de jeugdzorgregio is een (boven)regionaal expertteam aanwezig voor complexe zorgvragen.	Ja
Toelichting (verplicht indien het antwoord nee is)	

2. Binnen de jeugdzorgregio zijn (proces)afspraken gemaakt over de aanpak van wachtlijsten en wachttijden.	Ja
Toelichting (verplicht indien het antwoord nee is)	

3. Binnen de jeugdzorgregio worden meerjarige inkoopcontracten afgesloten.	Ja
Toelichting (verplicht indien het antwoord nee is)	

4. Binnen de jeugdzorgregio zijn de inkoopcontracten consequent vertaald in de uitvoeringsvarianten van het programma Informatievoorziening Sociaal Domein.	Ja
Toelichting (verplicht indien het antwoord nee is)	

5. Binnen de jeugdzorgregio is er een visie op de doorontwikkeling van de lokale teams.	nee
Binnen elke gemeente is een visie op de doorontwikkeling van de lokale teams. Die vertalen we naar een regionale visie die uiterlijk in augustus 2019 gereed is.	